

Г. Ю. Почепинська

студ. IV курсу

спеціальність «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: к.е.н., доц. Д. О. Гузь

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Використання сучасних інформаційних технологій в бухгалтерському обліку надає можливість отримання своєчасної та достовірної інформації про господарську діяльність підприємства з метою прийняття ефективних управлінських рішень та забезпечення його стійкого розвитку. Створення підприємства передбачає інвестування значної частини капіталу в матеріальні цінності, що призначаються для довгострокового використання як засоби праці, становлять основу виробничих потужностей підприємства та є його основними засобами. Оскільки основні засоби мають значну питому вагу в загальній сумі активів підприємства, вони є одним із найважливіших об'єктів фінансового обліку. Саме тому, автоматизація обліку основних засобів на підприємстві підвищить рівень контролю за їх рухом, організації синтетичного та аналітичного обліку з метою ефективного управління діяльністю підприємства.

Питання бухгалтерського обліку основних засобів за допомогою сучасних інформаційних систем розглянуто в наукових роботах таких вчених, як: А. М. Береза, Ф. Ф. Бутинець, О. М. Бурова, В. В. Волошина, М. П. Войнаренко, Е. П. Завгородній, С. В. Іваненкова, О. В. Клименко, Т. А. Писаревська, Л. О. Терещенко, О. В. Шипунова та ін. [1; 2; 3; 4]. Однак, постійне безперервне вдосконалення програмного забезпечення та технічних засобів в сучасних умовах залишає проведені дослідження актуальними.

Основними нормативними документами, які регламентують порядок обліку основних засобів в Україні є: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, Інструкція із застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій та Податковий кодекс України.

Відповідно до П(С)БО № 7, основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально – культурних функцій, очікуваний строк корисного використання експлуатації яких більше одного року, або операційного циклу, якщо він довший за рік [5].

Економічна сутність і матеріально-речовий зміст основних засобів слугують визначальними характеристиками ідентифікації їх значення в забезпеченні відтворювальних процесів, функціонуванні та розвитку виробництва.

Завдання обліку основних засобів на підприємстві в умовах автоматизації оброблення даних наступні:

1. Облік наявності основних засобів, нематеріальних активів та малоцінних швидко-зношувальних предметів (далі – МШП) за місцями їх зберігання й використання.

2. Пооб'єктний облік взятих в оренду основних засобів.

3. Пооб'єктний облік наявності дорогоцінних металів і коштовних каменів у складі основних засобів.

4. Своєчасне відображення в обліку надходження, вибуття і переміщення основних засобів, нематеріальних активів та МШП в розрізі видів і груп.

5. Точне і своєчасне обчислення використання основних засобів, нематеріальних активів, МШП.

6. Облік зносу й амортизації основних засобів, зносу нематеріальних активів, МШП.

7. Контроль над правильністю використання основних засобів і МШП, облік витрат на їх ремонт і ліквідацію.

8. Підготовка даних, якими користуються для складання встановленої поточної, періодичної та річної звітності.

9. Своєчасне здійснення індексації основних засобів та висвітлення їхніх результатів на рахунках бухгалтерського обліку [2, с. 129].

Вищезазначені завдання можуть бути вирішені на підприємстві різними способами, а саме:

- за допомогою електронних таблиць даних;

- за допомогою спеціального програмного забезпечення, яке розроблено силами підприємства;

- за допомогою універсального програмного забезпечення, яке запропонувала фірма-розробник, для проведення розрахунків із планування, обліку, контролю та аналізу.

Інформаційні системи бухгалтерського обліку мають наступні компоненти:

- будова системи – дуже багато компонентів системи і відповідність між ними;

- призначення кожного компонента системи;

- вхід і вихід кожного компонента і системи повністю;

- цілі та обмеження системи, її окремих компонентів.

В теорії комп'ютерних систем оброблення інформації в інформаційному

забезпеченні виокремлюють:

- зовнішнє інформаційне забезпечення, яке охоплює систему показників даної предметної сфери, систему класифікацій, первинні документи;
- внутрішнє забезпечення, що охоплює інформаційну базу даних на машинних носіях [1, с. 73].

Ведення бухгалтерського обліку основних засобів у більшості комп'ютерних програм є окремою складовою частиною ведення обліку необоротних активів підприємства. Це обумовлено універсальністю форм первинних документів, які використовуються для ведення обліку основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів та інвестицій підприємства; схожістю методики ведення обліку, відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, проведення розрахунків. Для пояснення даних облікових завдань використовуються ідентичні первинні документи, зміст яких відрізняється значеннями рахунків обліку методів нарахування амортизації, виду витрат по амортизації та по експлуатації даних активів підприємства. Саме тому облік основних засобів розглядається як складова частина обліку необоротних активів підприємства [4, с. 137].

В комп'ютерній системі для формування і відображення операцій руху основних засобів передбачено відповідні шаблони електронних документів, а облікові обчислювальні роботи виконуються автоматично на обчислювальних машинах з використанням програмного забезпечення. Полегшити ведення бухгалтерського обліку, а в тому числі і обліку основних засобів, можливо за допомогою застосування сучасних комп'ютерних програм («1С: Підприємство», «Галактика» та ін.).

Ефективність роботи бухгалтера на підприємстві суттєво підвищується завдяки засобам інформатизації та автоматизації документообігу, які дозволяють оперативно накопичувати відповідні бази даних про наслідки господарської діяльності та використовувати їх для формування, редагування і друку вихідних документів: квартальних, піврічних і річних звітів, а також надавати інформаційні послуги відповідним організаціям, ланкам управління щодо ефективності роботи. На сьогоднішній день дуже важливо при розробці інформаційних систем мінімізувати вплив негативних факторів, що дозволить розвивати і вдосконалювати сучасні комп'ютерні системи бухгалтерського обліку [3].

Таким чином, автоматизація облікової роботи на підприємстві тісно пов'язана з формуванням інформації для прийняття глобальних і локальних напрямків діяльності, розробки пропозицій по встановленню відхилень і коригуванні роботи, прогнозування обраної політики підприємства на більш новому постіндустріальному рівні. Використання комп'ютерної техніки при

автоматизації обліку основних засобів дає змогу підвищити рівень ефективності управління підприємством.

Список використаної літератури

1. Войнаренко М. П. Особливості впровадження комп'ютерної форми обліку на підприємстві. *Вісник Технологічного університету Поділля*. 2003. № 3. С. 72–76.
2. Костюнік О. В., Маламуж А. А. Автоматизація основних засобів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2017. Вип. 26. Ч. 2. С. 128–130.
3. Валькова Н. В., Данілкова А. Ю. Переваги та недоліки впровадження автоматизованої системи ведення обліку в Україні. URL: <https://www.sworld.com.ua/index.php/uk/economy/accounting-and-auditing/3196-valkova-hb-danlkova-alo> (дата звернення: 15.03.2020).
4. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2009. 187 с.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/print1330027628382574> (дата звернення: 15.03.2020).